

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Solvuntur argumenta contra præcedentes conclusiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

pressa, propriè & adæquatè Deo in linea absoluta attribuitur, secùs autem species expressa? Respondebo rationem esse, quod nominibus utendum est ut plures utuntur, & maxime SS. Patres; & quia omnes Patres utuntur nomine verbi, prout personaliter dicitur, & ut significat realem relationem realiter expressi & producti, & ut sic non convenit Deo essentialiter, ideo absolute non est dicendum verbum, aut species expressa in divinis essentialiter. Species autem impressa, communi usu sumitur pro eo quod est intellectui ratio intelligendi ex parte principij, sive realem relationem, sive rationis tantùm, ad intellectionem, & rem intellectam importet; & quia pro priori ad relationes, totum hoc in Deo reperitur, consequens fit ut species impressa absolute essentialiter dicatur. Quà ratione discriminis usus est D. Thomas quæst. 4. de verit. art. 2. ad 7. ad explicandum, cur absolute concedatur in Deo amor in linea essentiali, secùs autem verbum: quia nempe verbum, in communi usu SS. Patrum, realem processionem importat, amor autem solùm denotat processum secundùm rationem.

83. Dico tertio: Rationem speciei impressæ & expressæ iam explicatam, non distingui virtualiter in Deo ab ejus essentia, intellectu, vel intellectione; sed tantùm distinctione rationis, fundatâ in modo nostro concipiendi res divinas, per similitudinem & analogiam ad res creatas.

Probatum primò ex verbis D. Thomæ in prima conclusione relatis, quibus asserit quod in Deo intellectus, id quod intelligitur, species intelligibilis, & ipsum intelligere, sunt omnino unum & idem. Hæc enim particula, omnino, distinctionem omnem, etiam virtuales, videtur excludere: præsertim cum D. Thomas eandem identitatem agnoscat in Deo, inter speciem, naturam, & intellectum, ac inter intellectum, & intellectionem, quæ in illo identificantur sine distinctione virtuali, ut supra ostensum est.

84. Probatum secundò ratione fundamentali, desumpta ex principiis supra statutis: ostendimus enim quod simplicitas & puritas esse divini, requirit summam identitatem earum formalitatum quæ ad eandem lineam pertinent; ita ut à prima potentia usque ad ultimum actum, omnia identificentur perfectissimè, & sine ulla distinctione, etiam virtuali: Atqui gradus intellectivus, hæc omnia intra se directè continet, quasi ad unicam lineam per se pertinentia: nempe naturam, seu radicem intelligendi, potentiam proximam, speciem impressam, objectum intelligibile, actualem intellectionem, & denique speciem expressam, seu verbum, quod est terminus ejus intrinsecus: Ergo hæc omnia in Deo sine ulla distinctione, etiam virtuali, perfectissimè identificantur. Per verbum autem, seu speciem expressam, non intelligimus verbum notionale & personale, quod personaliter distinguitur à dicente, & virtualiter ab essentia divina, sed verbum essentialè & communiter dictum, quod impropriè & inadæquatè reperitur in Deo, pro priori ad divinas relationes & personas, ut in præcedenti conclusione exposuimus.

85. Dico ultimò: rationem habitus non esse in Deo formaliter, sed tantùm eminenter. Est contra Arriagam Tract. de scientia Dei disp. 15. sect. 3. subsectione 4.

Probatum primò: Ratio habitus supponit rationem potentia, cum sit ejus determinatio, &

Tom. I.

A cum quilibet habitus ordinetur ad præstandam potentia proportionem, & facilitatem ad actum: Atqui ratio potentia non reperitur formaliter in intellectu divino, sed tantùm eminenter, ut supra ostendimus: Ergo nec ratio habitus.

Probatum secundò: Habitus est actus medius inter potentiam & actum, ut docet D. Thomas 1. contra Gent. cap. 92. unde habentes habitum dormientibus comparantur: Sed actus medius inter potentiam & actum, imperfectionem potentialitatis importat, & actui puro repugnat: Ergo & ratio habitus.

Probatum tertio: Habitus ex sua ratione formali supponit potentiam imperfectam in linea potentia: Ergo non potest in Deo formaliter reperiri. Consequentia patet, Antecedens probatur. Habitus ex sua ratione ordinatur ad præstandam potentia virtutem, proportionem, vel facilitatem ad actum: Ergo supponit potentiam de se carentem virtute vel proportione cum actu, vel facilitate ad illum: Sed potentia carens virtute, proportione, aut facilitate ad actum, est imperfecta, ut constat: Ergo habitus ex sua ratione formali supponit potentiam imperfectam.

§. II.

Solvuntur argumenta contra præcedentes conclusiones.

86. Objicies primò contra primam conclusionem: Species intelligibilis requiritur ad intellectionem, ut vicaria objecti, ejusque similitudo: Sed hæc formalitas non potest salvari in Deo, cum essentia divina immediatè per seipsam ad intellectionem concurrat: Ergo in Deo ratio speciei intelligibilis nequit formaliter reperiri.

Respondeo primò, negando Majorem: substantia enim Angeli habet rationem speciei intelligibilis in cognitione sui, & tamen non est sui vicaria, nec sui ipsius similitudo.

Respondeo secundò: Quod quamvis daretur hoc esse de ratione speciei creatæ, non tamen esset de ratione speciei ut sic, & prout analogicè convenit Deo & creaturis: species enim secundùm hunc conceptum analogicè communem, solùm importat quod sit perfectissima objecti representatio, & quod illud intelligibiliter uniat cum potentia cognoscente, simulque cum illa ad intellectionem concurrat, quod perfectissimè convenit essentia divina.

87. Objiciunt secundò quidam recentiores Thomistæ, contra tertiam conclusionem: D. Thomas quæst. 7. de potentia art. 6. in 1. sent. dist. 2. quæst. 1. art. 2. & in 3. dist. 35. quæst. 1. art. 1. ad 2. & dist. 22. quæst. 1. art. 3. ad 4. docet quòd quia sapientia & bonitas dicuntur de Deo & creaturis, non æquivocè, sed analogicè; & in creaturis ratio sapientia non est ratio bonitatis, differunt in Deo sapientia & bonitas, distinctione rationis ratiocinatæ: Atqui ratio speciei, ratio naturæ, & ratio intellectionis, non æquivocè sed analogicè dicuntur de Deo & creaturis, & in creaturis ratio speciei, non est ratio naturæ, nec ratio intellectionis: Ergo species, natura, & intellectio distinguntur in Deo ratione ratiocinatæ, id est distinctione rationis cum fundamento in re, quæ virtualis appellatur.

88. Respondeo primò: quod si hic discursus varet, probaret non solùm rationem naturæ, intellectionis, & speciei, virtualiter in Deo differre, sed etiam rationem essentia, & existentia,

